

Biuletyn Polonistyczny

02.03.2020

Data wydarzenia: 02.12.2020 - 04.12.2020

II edycja warsztatów projektu *eFontes*. *Elektroniczny korpus polskiej łaciny średniowiecznej*

Typ wydarzenia: Warsztaty

Miejscowość: Kraków

Organizatorzy: Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk PAN

W dniach 2-4 grudnia 2020 r. odbędzie się w Krakowie II edycja warsztatów projektu *eFontes*. *Elektroniczny korpus polskiej łaciny średniowiecznej* realizowanego w Pracowni Łaciny Średniowiecznej Instytutu Języka Polskiego PAN.

Organizowane co roku spotkania mają pogłębić naszą wiedzę o zróżnicowaniu i bogactwie łacińskiego piśmiennictwa średniowiecznej Polski, a zarazem poddać pod dyskusję specjalistów najważniejsze aspekty tworzenia korpusu polskiej łaciny średniowiecznej. Spotkania będą też okazją dla zaprezentowania samego projektu oraz poznania oczekiwań środowiska. W tym roku warsztaty organizujemy pod hasłem *Granice, cezury, epoki w łacińskim piśmiennictwie polskiego średniowiecza*.

Proces tworzenia korpusu wiąże się z podejmowaniem szeregu decyzji, które arbitralnie kategoryzują rzeczywistość historyczną i kulturową. Kiedy zaczyna się i kiedy kończy polskie średniowiecze? Jakie granice geograficzne wytyczyć dla łacińskiej produkcji w XIII, a jakie w XV w.? Czy dzieła Mateusza z Krakowa wiążą ze środowiskiem Krakowa, Pragi czy może Heidelbergu? Czy szeroko recypowane teksty biblijne, importowane formularze, zachodnioeuropejskie zbiory egzemplów winny znaleźć swoje miejsce w korpusie jako dokumenty recepcji kształtującej przecież uzus językowy? Jaki przyznać w nim status tekstom polsko-łacińskim, glosom, polskim czy niemieckim dokumentom? Jak i czy reprezentować skomplikowane relacje tekstu i obrazu?

Korpus *eFontes* nie jest jednak tylko metodologicznym wyzwaniem, gdyż może zarazem pomóc w odpowiedzi na powyższe pytania i dostarczyć nowych hipotez badawczych. Badania nad zmiennością języka i metody humanistyki cyfrowej pozwalają nam dziś bowiem na nowo zdefiniować ważne pojęcia analityczne (takie jak „styl kancelarii” czy „praktyki piśmienne”) oraz zobiektywizować opis zróżnicowania geograficznego, chronologicznego, stylistycznego i społecznego łacińskich tekstów polskiego średniowiecza.

Biuletyn Polonistyczny

Do udziału w warsztatach serdecznie zapraszamy historyków, językoznawców, literaturoznawców oraz przedstawicieli innych specjalności mediewistycznych. Ze względu na charakter projektu zależy nam na referatach, których autorzy – obok rozważań szczegółowych – wskażą kwestie sporne, perspektywy badawcze oraz pytania, w odpowiedzi na które korpus może pomóc.

Tematy wystąpień

Podczas II warsztatów proponujemy pochylić się m. in. nad następującymi zagadnieniami:

- cezury, epoki, okresy historyczne w świetle analizy łacińskich tekstów
  - kiedy kończy się polskie średniowiecze i jak wyraża się to w łacińskim tekście?
  - jak w średniowiecznym piśmiennictwie łacińskim dają o sobie znać cezury kulturowe?
  - czy polska łacina średniowieczna podlega historycznej zmianie?
  - długie trwanie czy dynamika praktyk piśmiennych?
- granice geograficzne i zróżnicowanie polskiej łaciny średniowiecznej
  - granice państwowe i administracyjne a granice językowe?
  - geograficzne zróżnicowanie języka dokumentu łacińskiego i tekstów praktyki
  - pogranicza: wpływ łaciny sąsiadów na język tekstów powstałych w Polsce
  - ponadlokalne i paneuropejskie w polskiej produkcji piśmiennej
  - importowane formularze, zbiory egzemplów, wokabularze: czy to polska łacina średniowieczna?
  - normatywny i standaryzujący wpływ ośrodków administracji kościelnej i świeckiej na produkcję piśmienną w Polsce
- społeczna i stylistyczna wariacja tekstów
  - *loca scribendi* a odmiany języka
  - socjolekty i języki specjalne
- łacina a języki wernakularne
  - status tekstu wielojęzycznego w korpusie
  - jakich narzędzi potrzebujemy dla badań nad dy- i poliglosją?
- tekst i nie-tekst
  - obraz w korpusie
  - czy włączać odmianki tekstu do korpusu?
  - graniczne przypadki tekstu: glosy, kolofony, napisy
- rozmycie granic, niepewność i nieostrość jako problemy cyfrowej mediewistyki
  - metadane w korpusach historycznych: czas, miejsce, autorstwo
  - zmienne granice państwowe a konstrukcja obiektu badawczego

Udział w warsztatach

Biuletyn Polonistyczny

Skrócone (do 100 słów) streszczenie i tytuł wystąpienia należy przesłać za pomocą poniższego formularza **do 5 kwietnia 2020 r.** Do **10 kwietnia** zostaną Państwo poinformowani o akceptacji wystąpienia, a następnie poproszeni o przygotowanie i przesłanie rozszerzonego (do 500 słów) abstraktu.

Formularz zgłoszenia referatu

Czas wystąpienia nie może przekroczyć 30 minut (+ 10 minut przeznaczonych na dyskusję).

Planujemy przygotowanie publikacji pokonferencyjnej oraz nagrywanie i opublikowanie zapisu wystąpień, jeśli Prelegent/ka zgodzi się na rejestrację tegoż. Udział w warsztatach jest bezpłatny. Ze środków projektu mamy również nadzieję sfinansować koszty podróży i noclegu w Krakowie 6-8 spośród prelegentów, których referaty zostaną przyjęte.

Ważne daty

- **5 kwietnia 2020 r.** termin nadsyłania skróconych abstraktów
- **10 kwietnia 2020 r.** informacja o przyjęciu referatu
- **15 czerwca 2020 r.** termin nadsyłania pełnych abstraktów
- **15 listopada 2020 r.**
termin nadsyłania artykułu do tomu pokonferencyjnego
- **30 września 2021 r.** publikacja tomu pokonferencyjnego

Kontakt

Wszelkie pytania można kierować na adres: krzysztof.nowak@ijp.pan.pl.

Data zgłaszania uczestników: 05.04.2020

Linki:

- <http://scriptores.pl/efontes/2020/02/26/ii-warsztaty-efontes-call-for-papers/>

Słowa kluczowe: warsztaty, cezury, efontes, Granice, średniowiecze